

Motion till riksdagen 2020/21:2559

av Ann-Britt Åsebol (M)

Mer flexibilitet och bättre information kring val av tjänstepensionsuttag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till mer flexibilitet och bättre information kring de val som berör uttag av tjänstepensionen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Med tiden har tjänstepensionen blivit en allt viktigare del av den totala pensionen. Det är sannolikt att tjänstepensionen kommer att spela en större roll för den samlade pensionsinkomsten även i framtiden. Individen står inför pensioneringen inför olika val av uttagstid som dessutom varierar mellan olika avtal och olika individer. En trend som förefaller öka är att allt fler tar ut delar av eller hela tjänstepensionen på kortare tid, ofta på fem eller tio år.

Det är bekymmersamt att alla inte är fullt medvetna om vilka konsekvenser ett kortvarigt uttag kan få på privatekonomin på längre sikt. Den som tar ut tjänstepensionen på kort tid får mer i plånboken under de första åren som pensionär, men denna inkomstnivå minskar därefter dramatiskt när det handlar om hela tjänstepensionskapitalet. Därefter har pensionären få möjligheter att öka sin inkomst. Detta är särskilt allvarligt när individen inte har uppmärksammat eller förstått vilka följder valet av uttagsperiod skulle få.

När pensionen kommer från olika håll och med olika regler upplevs pensionsystemet av många som krångligt. Detta gör det svårt för en hel del att göra välinformerade och överblickbara val av uttagstiden för tjänstepensionen. Samtidigt ska vi värna valfrihet och att själv kunna välja det som passar just den enskilde. Riksrevisionen har dock konstaterat att det krångliga systemet resulterar i att många inte gör aktiva val eller att man väljer utan att förstå de ekonomiska konsekvenserna på sikt. Det betyder att valfriheten begränsas och att pensionen kan bli lägre än nödvändigt, med andra ord en icke önskvärd utveckling.

I denna kontext skulle flera saker behöva förändras. Informationen behöver förbättras och individen bör ges en bättre överblick av pensionens olika delar och vilka val som kan göras. Fördelar och nackdelar med olika val av uttag måste bli tydligare. Utformningen av blanketter och förvalen på desamma kan ha en betydande inverkan på människors val – det är exempelvis inte rimligt att en kort uttagstid är förvald. En bättre samordning av informationen om pensionens olika delar är därför angelägen, och att effekterna av olika val tydliggörs likaså. På minpension.se finns idag en del av dessa möjligheter, men framförallt de långsiktiga effekterna av olika val är inte lika tydliga.

Dessutom bör det övervägas att införa mer flexibilitet i valet av uttagstid för tjänstepensionen. Ett sätt skulle kunna vara att göra det möjligt för den enskilde att göra uppehåll i utbetalningarna och att under en initial period kunna förändra den valda utbetalningstiden från exempelvis fem år till en längre tidsperiod. I den allmänna pensionen kan individen pausa och ändra uttagstakten när det passar; detta borde också vara möjligt i tjänstepensionen.

Det bör också undersökas ifall de korta uttagstiderna för tjänstepensioner bör och kan begränsas på något sätt eller till en viss del, vilket också Riksrevisionen rekommenderat. Detta förutsätter dock att människors valfrihet till stor del inte hämmas och att information och kunskap om uttagstiderna för tjänstepensionen förbättras avsevärt.

Ann-Britt Åsebol (M)